

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie máj 2015
Plénum

Uznesenie:

spisová značka	PL. ÚS 32/2015
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – odmietnuté
dátum rozhodnutia	29. apríla 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol doručený návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „navrhovateľ“), zastúpeného predsedom senátu na začatie konania o súlade ustanovení § 3 písm. b) v nadväznosti na § 6 zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov s označenými článkami Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).</p> <p>Navrhovateľ uviedol: „Ústavný rozpor hore uvedených ustanovení vidí konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tom, že tieto závažným spôsobom zasahujú do výkonu vlastníckych práv, ktoré sú chránené čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.</p> <p>Z vyššie citovaných zákonných ustanovení v platnom a účinnom znení možno totiž vyvodit' i taký záver, k akému dospel správny orgán v predmetnej právnej veci a to, že pokiaľ zamestnanci žalobcu poverení výkonom fyzickej ochrany v objekte na základe pracovných zmlúv, dohody o pracovnej činnosti a povinnosti vrátnikov, počas služby vykonávajú činnosť, ktorou bránia poškodeniu majetku v objekte, a to napríklad, ak zapisujú do knihy návštev údaje z občianskeho preukazu, príchod a odchod, povoľujú vstup súkromných a cudzích vozidiel, vedú záznamy príchodov a odchodov služobných áut, po odchode všetkých zamestnancov vypúšťajú psa z voliéry, vykonávajú obhliadky v noci v pravidelných 1 hodinových intervaloch, bránia vstupu nepovolaným osobám do objektu, vykonávali tým úkony, ktorými mohli zasahovať do práv a slobôd občanov, pričom neboli na tieto činnosti, resp. úkony odborne spôsobilí. Teda, že všetky úkony a prostriedky použité vlastníkom na ochranu jeho majetku podliehajú úprave zákonom č. 473/2005 Z. z...“</p>
ratio decidendi	V rámci predbežného prerokovania ústavný súd zistil, že návrh navrhovateľa nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, konkrétne neobsahuje odôvodnenie návrhu na začatie konania, ktoré by spĺňalo ústavno-právne požiadavky. Návrh na začatie konania podaný ústavnému súdu musí obsahovať odôvodnenie, ktoré musí spĺňať dostatočné ústavno-právne požiadavky.

Ústavný súd, posudzujúc doručený návrh z ústavno-právneho hľadiska, nepovažoval za dostatočné také odôvodnenie návrhu na vyslovenie nesúladu namietaných ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 ústavy, v ktorom absentuje podrobnejšie opísanie súvislostí medzi napadnutými ustanoveniami § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti a ďalšími súvisiacimi ustanoveniami zákona o súkromnej bezpečnosti, prípadne iných právnych predpisov reglementujúcich podmienky ochrany vlastníckeho práva a ústavnú akceptovateľnosť prípadných zásahov do neho, ako aj uvedenie dôvodov, na základe ktorých dospel najvyšší súd k záveru, že v prípade, ktorý prerokúva a v súvislosti s ktorým sa obrátil na ústavný súd, nie je možný ústavne súladný výklad a aplikácia relevantných právnych noriem, keďže len stroho a izolovane prezumuje neústavnosť napadnutých ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti.

Ústavný súd pripomenul, že v čl. 152 ods. 4 ústavy sa ustanovuje interpretačné pravidlo pre výklad a uplatňovanie zákonov a podzákoných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorým sa o. i. určuje, že zákon sa musí vysvetliť a uplatniť tak, aby bol v súlade s ústavou. V situácii, keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a druhý výklad je s ňou v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou. Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten výklad, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci vrátane najvyššieho súdu sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou garantovaných základných práv a slobôd.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vo svojom návrhu nepredložil dostatok dôvodov, ktoré by v čase predbežného prerokovania veci svojou relevanciou preukazovali možnosť reálneho nesúladu napadnutých ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 ústavy. Absencia dôvodov, ktoré sú podstatnou obsahovou náležitosťou návrhu súdu na začatie konania o súlade ustanovení zákona s právnymi predpismi vyššej právnej sily (v danom prípade s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 ústavy), vedie k celkovej nepresvedčivosti a signalizuje skôr podanie tohto návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov len z opatrnosti alebo z rezignácie najvyššieho súdu vykonať v danom prípade ústavne súladný výklad relevantných právnych noriem. S prihliadnutím na to ústavný súd dospel k záveru, že návrh najvyššieho súdu na začatie konania o súlade právnych predpisov nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom o ústavnom súde pre takéto druhy návrhu, čo už samo osebe odôvodňuje odmietnutie návrhu na začatie konania podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nadväzujúc na uvedené, považoval ústavný súd za vhodné pripomenúť aj svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane a konštantne zdôrazňuje, že nie je povinný odstraňovať nedostatky v podaniach navrhovateľov. V prípadoch návrhov na začatie konania podávaných fyzickými osobami a právnickými osobami na taký postup (resp. na zaistenie podania kvalifikovaného návrhu) slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatky podaní účastníkov konania. Zmyslom požiadavky kvalifikovaného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom je, aby ústavný súd ako špecializovaný súdny orgán ochrany ústavnosti nebol neúmerne zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi a nekvalifikovaným prístupom účastníkov ku konaniu.

Napriek tomu, že spomínaná judikatúra ústavného súdu sa týka vymedzenia úlohy kvalifikovaného právneho zastúpenia advokátom, je nepochybné, že jej ratio možno v rámci konania o súlade právnych predpisov primerane uplatniť aj vo vzťahu k navrhovateľovi, ktorým je súd, resp. príslušný senát, zastúpený predsedom senátu, teda osobou, ktorú možno z hľadiska znalosti práva nepochybné považovať za kvalifikovaného zástupcu navrhovateľa.

Konanie ústavného súdu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy je pritom zásadne založené na uplatňovaní dispozičnej zásady, ktorá neumožňuje ústavnému súdu dopĺňať z vlastnej iniciatívy procesne relevantným spôsobom nedostatky návrhu na začatie konania, a tým suplovať zodpovednosť navrhovateľa, resp. jeho kvalifikovaného zástupcu za perfektnosť

	<p>návrhu.</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že je zodpovednosťou zástupcu navrhovateľa (vrátane predsedu senátu alebo samosudcu zastupujúcich všeobecný súd) realizovať zastupovanie navrhovateľa kvalifikovane, t. j. tak, aby ústavný súd ako špecializovaný súdny orgán ochrany ústavnosti nebol zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi a nekvalifikovaným prístupom účastníkov ku konaniu. A teda platí, že ani v konaní o súlade právnych predpisov ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky v podaní navrhovateľa, ktorým je všeobecný súd, keďže za perfektnosť návrhu na začatie konania v plnej miere zodpovedá kvalifikovaný zástupca zastupujúci všeobecný súd, t. j. predseda senátu alebo samosudca.</p> <p>Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenal, že i odhliadnuc od otázky splnenia ústavno-právnych požiadaviek odôvodnenia návrhu najvyššieho súdu, podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy disponuje dostatočnými prostriedkami na to, aby sám, bez nadbytočného zapojenia ústavného súdu, ústavne konformne vyriešil problém, pred ktorým stojí v konaní, ktoré pred ním prebieha. V tejto súvislosti ústavný súd predovšetkým poukázal na možnosť využitia rôznych metód výkladu napadnutých ustanovení najvyšším súdom, pričom aj samotný najvyšší súd, keď v odôvodnení svojho návrhu na začatie konania uvádza „možno totiž vyvodit' i taký záver, k akému dospel správny orgán v predmetnej veci“, tým sám pripúšťa, že existuje viacero možností ako interpretovať napadnuté ustanovenia. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu sa ústavný súd pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy vrátane najvyššieho súdu sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že návrh navrhovateľa na začatie konania o súlade právnych predpisov odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06, PL. ÚS 20/06, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 77/08, I. ÚS 162/2010, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010, II. ÚS 309/2010, IV. ÚS 134/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 234/2010, I. ÚS 594/2012, PL. ÚS 3/2014, PL. ÚS 7/2014.</p>

Uznesenia – volebné veci:

<p>spisová značka</p>	<p>PL. ÚS 32/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie – zamieta</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. februára 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Komárany konaných 15. novembra 2014 z týchto dôvodov:</p> <p>«a) manžel odporkyne J. K. - jeden z členov volebnej komisie v čase volebného moratória, ale i pred ním verejne ohlasoval o mne lži, že „M. je hlupák, nevoľte ho“ a vyhrážal sa fyzickým násilím niektorým voličom najmä z radov rómov. Konkrétne o tom hovoril E. K., ktorému sa vyhrážal. (ďalej len „prvá námietka“)</p> <p>b) Okrem toho, ako člen volebnej komisie v obci Komárany, agitoval a podnecoval niektorých voličov aj v priestoroch, kde sa volebný akt uskutočňoval, teda vo volebnej miestnosti tak, že priamo nabádal, aby voliči volili č. 2, teda odporkyňu - jeho manželku. Takto sa konkrétne zachoval voči voličovi K. G., ktorý sa vyklonil poza plentú a opýtal sa pána K., „mám dať č. 2 ?“. J. K. ako člen volebnej komisie a manžel odporkyne, odpovedal, „áno, voľ č. 2“. Teda konkrétne K. G. bol takto ovplyvnený, to videl a počul ďalší člen volebnej komisie, pán M. H., no museli to vidieť i počuť tiež ostatní členovia volebnej komisie, keďže M. H. sedel uprostred, medzi ostatnými členmi volebnej komisie a</p>

	<p><i>keď to videl a počul on, tak to museli vidieť i počuť aj ostatní členovia volebnej komisie, dokonca bol (J. K.) napomenutý niektorým z členov volebnej komisie, že čo to robí.»</i> (ďalej len „druhá námietka“)</p>
ratio decidendi	<p>Vzhľadom na tesný volebný výsledok (1 hlas) a charakter námietok sťažovateľa prepočítal ústavný súd hlasovacie lístky odovzdané pre voľby starostu obce Komárany a zistil, že výsledok prepočítania zodpovedá výsledku uvedenému v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu v obci.</p> <p>K prvej námietke</p> <p>Sťažovateľ na podporu svojho tvrdenia, že manžel odporkyne J. K., ktorý bol členom volebnej komisie, v čase volebného moratória, ale i pred ním verejne ohlasoval o sťažovateľovi lži a vyhrážal sa fyzickým násilím niektorým voličom, navrhol vykonať dôkaz výsluchom Ľ. K. Ústavný súd svedka Ľ. K. predvolal na výsluch, svedok sa však bez ospravedlnenia nedostavil napriek tomu, že o termíne výsluchu bol riadne a včas upovedomený. Keďže sťažovateľ pravdivosť svojho tvrdenia nemohol sám preukázať a ani nebol schopný označiť iný hodnoverný dôkaz, ktorým by sa jeho pravdivosť mohla preukázať, ústavný súd posúdil jeho prvú námietku ako neodôvodnenú.</p> <p>K druhej námietke</p> <p>Ústavný súd z hľadiska možného porušenia ústavnosti a zákonnosti volieb starostu považoval za kľúčovú námietku sťažovateľa, že člen volebnej komisie J. K. „<i>agitoval a podnecoval niektorých voličov aj v priestoroch, kde sa volebný akt uskutočňoval, teda vo volebnej miestnosti tak, že priamo nabádal, aby voliči volili č. 2, teda odporkyňu - jeho manželku. Takto sa konkrétne zachoval voči voličovi K. G. ...</i>“. Sťažovateľ v tejto súvislosti navrhol, aby ústavný súd vykonal dokazovanie výsluchom členov miestnej volebnej komisie vrátane jej predsedníčky a výsluchom K. G.</p> <p>Ústavný súd, sumarizujúc poznatky získané z výsluchu svedkov, konštatoval, že svedok K. G. poprel, že by bol kýmkoľvek nabádaný, koho má voliť. Z výpovedí členov miestnej volebnej komisie vrátane jej predsedníčky vyplýva, že volebná komisia podávala voličom na požiadanie len vysvetlenia v súvislosti s predpísanou formou označenia preferovaného kandidáta (či majú číslo kandidáta krúžkovať alebo označiť krížikom), resp. im odpovedala na otázky týkajúce sa priezviska kandidátov na poslancov a počtu kandidátov na poslancov, ktorým môžu dať svoj hlas. Z výpovedí svedkov A. G. a Bc. M. H. (členovia volebnej komisie) ústavný súd zistil, že K. G. sa vo volebnej miestnosti vyslovil, že volil kandidáta na starostu s číslom dva, avšak sa nepreukázalo, že bol pri svojej voľbe ovplyvňovaný členmi volebnej komisie alebo niekým iným, a taktiež sa z výpovedí svedkov nepodarilo preukázať ani tvrdenie sťažovateľa, že J. K. agitoval a podnecoval niektorých ďalších voličov vo volebnej miestnosti.</p> <p>Z vyžiadanej zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu obce ústavný súd zistil, že zápisnicu podpísala predsedníčka volebnej komisie, ako i všetci jej členovia bez výhrad.</p> <p>Ústavný súd, vychádzajúc z už uvedeného, konštatoval, že podľa jeho zistení pri zabezpečovaní priebehu volieb starostu obce Komárany nedošlo k porušeniu volebného zákona, keďže sa výsluchom svedkov nepotvrdila sťažovateľova námietka, že J. K. ako člen volebnej komisie „<i>agitoval a podnecoval niektorých voličov aj v priestoroch, kde sa volebný akt uskutočňoval, teda vo volebnej miestnosti tak, že priamo nabádal, aby voliči volili č. 2, teda odporkyňu - jeho manželku</i>“. Ústavný súd preto aj druhú námietku sťažovateľa považoval za neodôvodnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	PL. ÚS 63/2014
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – sťažnosť zamietnutá

dátum rozhodnutia	18. februára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Dolné Obdokovce konaných 15. novembra 2014.</p> <p>Sťažovateľ kandidoval na funkciu starostu obce Dolné Obdokovce ako kandidát politických strán S. a M. Sťažovateľ získal pre voľbu starostu 299 hlasov, za starostu obce bol zvolený nezávislý kandidát M.P., ktorý získal 376 platných hlasov, t. j. o 77 hlasov viac ako sťažovateľ.</p> <p>Sťažovateľ namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Dolné Obdokovce z dôvodu porušovania volebného moratória prostredníctvom internetu a porušovania volebného moratória v deň volieb volebnou agitáciou pred volebnou miestnosťou, monitorovaním a protizákonným ovplyvňovaním voličov.</p>
ratio decidendi	<p>Právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatní ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou len vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Nie každé porušenie volebného zákona teda vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy volebného práva uznávané spoločenstvom demokratických štátov. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Vo všeobecnosti platí, že na to, aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, resp. zákonov, ktoré s nimi bezprostredne súvisia, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že súčasťou zákonom predpísaných náležitostí volebnej sťažnosti sú aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov. Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných ustanovení volebného zákona, platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou v zmysle § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodne inak ako zamietnutím volebnej sťažnosti. Namietané protiústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietat, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov. Súčasťou zákonných náležitostí sťažnosti sú totiž aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov. Funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces.</p> <p>K porušovaniu volebného moratória prostredníctvom internetu.</p> <p>Sťažovateľ tvrdil, že odporca porušil volebné moratorium tým, že deň pred voľbami prostredníctvom sociálnej siete Facebook prezentoval „svoju predvolebnú kampaň“.</p> <p>Z legálnej definície volebnej kampane obsiahnutej v § 30 ods. 1 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí možno vyvodit', že jej podstata spočíva v „aktivite“, t. j. v činorodej iniciatíve buď politickej strany, alebo nezávislého kandidáta, príp. iných subjektov zúčastňujúcich sa na volebnom procese, ktorá je zameraná na aktívne šírenie, zverejňovanie, resp. propagovanie či už kandidujúcej politickej strany ako takej, alebo jej kandidáta, príp. nezávislého kandidáta, spôsobom slúžiacim na jej (jeho) podporu a prospech. Účelom takejto aktivity je aktívne ovplyvňovať formovanie názoru voličov na</p>

volieb sa zúčastňujúcich kandidátov na volené funkcie, ktorá by sa mala premietnuť do odovzdania voličského hlasu v prospech toho-ktorého kandidáta, resp. politickej strany (koalície). Volebná kampaň teda spočíva v aktívnom sprístupňovaní informácií o kandidátovi alebo politickej strane do dispozičnej sféry voliča s cieľom ovplyvniť jeho voľbu, pričom z hľadiska posudzovania porušenia volebného moratória nie je podstatné, kedy mal volič subjektívne možnosť oboznámiť sa s určitou informáciou, ale kedy sa táto informácia objektívne dostala do zorného poľa jeho záujmu.

Sťažovateľ na preukázanie pravdivosti svojho tvrdenia predložil ústavnému súdu výtlačok stránky (printscreen) Facebook (stránky osobného profilu odporcu), ktorý obsahuje volebný plagát odporcu, pričom z odporcom predloženej štatistiky príspevkov vyplýva, že príspevok – volebný plagát – bol uverejnený na jeho osobnom profile už 30. októbra 2014, teda ešte pred začiatkom volebného moratória. Vyhodnotením predložených dôkazov ústavný súd dospel k záveru, že odporca preukázal, že k zverejneniu jeho volebného plagátu na jeho facebookovom profile došlo prvýkrát v období pred volebným moratóriom, a preto jeho konaním nemohlo dôjsť k porušeniu § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí, keďže v čase volebného moratória nesprístupňoval voličom prostredníctvom Facebooku žiadne nové informácie, ktoré by mohli ovplyvňovať ich volebné rozhodovanie. Ústavný súd preto vyhodnotil túto námietku sťažovateľa ako nedôvodnú.

Nad rámec uvedeného záveru ústavný súd poukázal aj na skutočnosť, že z už citovaného § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov územnej samosprávy vyplýva, že počas volebného moratória je volebná kampaň zakázaná (len) v rozhlasovom a televíznom vysielaní a v ďalších hromadných informačných prostriedkoch. Ústavný súd v tejto súvislosti potvrdil svoj právny názor vyslovený v uznesení sp. zn. PL. ÚS 25/2015 z 18. februára 2015, podľa ktorého z povahy sociálnej siete Facebook ako rozsiahleho komunikačného webového systému, ktorý je primárne prostriedkom sociálnej komunikácie, a nie prostriedkom pravidelného informovania verejnosti, vyplýva, že túto sociálnu sieť nemožno považovať za hromadný informačný prostriedok, na ktorý by sa vzťahoval zákaz ustanovený v § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Ústavný súd pripomenul, že v zásade obdobný záver už formuloval vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 42/2011, keď uviedol, že prístup verejnosti na sociálnu sieť Facebook je viazaný na registráciu prostredníctvom e-mailu s uvedením mena a hesla, t. j. je určitým spôsobom obmedzený, a preto nemožno informácie uverejnené na sociálnej sieti Facebook považovať za také, ktoré by práve vzhľadom na podmienky prístupu na túto sieť dosahovali rozsahom svojho rozšírenia medzi verejnosťou intenzitu porušenia § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí.

K porušovaniu volebného moratória v deň volieb volebnou agitáciou pred volebnou miestnosťou, monitorovaním a protizákonným ovplyvňovaním voličov.

V nadväznosti na námietku sťažovateľa, že zo strany odporcu bol pri voľbách porušený princíp tajnosti hlasovania, ústavný súd konštatoval, že výpovede svedkov nepreukázali fotografické zaznamenávanie volebného aktu P.G. Z výpovedí podpredsedníčky miestnej volebnej komisie E.B., ako aj priamo P.G. ale vyplynulo, že v priestore určenom na hlasovanie bola počas volebného aktu spolu s ním prítomná aj jeho manželka, čím nepochybne došlo k porušeniu § 29 zákona o voľbách do orgánov samosprávy, a tým vo vzťahu k hlasovaniu týchto dvoch voličov zároveň aj k porušeniu princípu tajnosti hlasovania. Na tom nič nemení skutočnosť, že podľa výpovede P.G. s takýmto spôsobom ich hlasovania súhlasili členovia miestnej volebnej komisie.

Vyhotovovanie kamerového záznamu o zabezpečovaní hlasovania prostredníctvom prenosnej volebnej schránky nemožno zaradiť k štandardnému zákonom upravenému spôsobu občianskej kontroly, ktorej účelom by malo byť zabrániť možným manipuláciám s volebným výsledkom a súčasne zaistiť transparentnosť volebného procesu, zvlášť za situácie, keď kamerový záznam vyhotovuje kandidát na poslanca obecného zastupiteľstva. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomenul, že zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí obsahuje možnosť zabezpečovania občianskej kontroly predovšetkým prostredníctvom inštitútu pozorovateľa, ktorý môže pozorovať hlasovanie a prípadne aj sčítavanie hlasov (§ 36 a § 41 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí). Napriek uvedenému je ale potrebné predmetnú námietku sťažovateľa posudzovať materiálne, teda predovšetkým z hľadiska toho, či vyhotovovaním kamerového záznamu S.G. mohlo reálne dôjsť k porušeniu niektorého z princípov volebného práva, predovšetkým princípu tajnosti hlasovania či slobody rozhodovania.

	<p>Ústavný súd, vychádzajúc z konkrétnych okolností, za akých k vyhotovovaniu kamerového záznamu došlo, ktoré boli zhodne potvrdené aj svedeckými výpoveďami, dospel k záveru, že táto námietka sťažovateľa je neodôvodnená. Dokazovaním sa totiž nepreukázalo, že by sa S.G. bol dopustil takých aktivít, ktoré by mohli byť kvalifikované ako nátlak na voličov, resp. ich obmedzovanie pri slobodnom rozhodovaní sa vo voľbách starostu obce.</p> <p>V sťažnosti boli obsiahnuté aj námietky, podľa ktorých sa sťažovateľ dopustil kupovania hlasov.</p> <p>Ústavný súd poukázal na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej kvalifikuje poskytovanie „protihodnoty“ za hlasovanie vo voľbách ako protiústavné, keďže účelom aktívneho volebného práva je možnosť účasti na správe vecí verejných, a nie bezprostredný materiálny prospech. Tzv. kupovanie hlasov voličov považuje ústavný súd za takú aktivitu na získanie voličských hlasov počas volieb, ktorá zasahuje do samotnej podstaty volebného (aktívneho či pasívneho) práva zaručeného v čl. 30 ústavy. Takéto obmedzenie nesie so sebou také veľké nebezpečenstvo pre slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, že od ústavného súdu vyžaduje veľmi prísne posúdenie.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že rozporuplná výpoveď a vzájomne si protirečiacie čestné vyhlásenia svedka L.L. neumožňujú kvalifikovať správanie sa odporcu k nemu v predvolebnom období ako kupovanie hlasu. Rovnako sa nepreukázalo ani sťažovateľom namietané nezákonné ovplyvňovanie voličov odporcom deň pred voľbami v miestnom pohostinstve. Na základe výsledkov výsluchov svedkov ústavný súd nemohol pripísať výraznejšiu relevanciu ani tvrdeniu, že odporca mal ovplyvňovať voličov v deň volieb v priestoroch pred volebnou miestnosťou.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že popri jednom zjavnom porušení volebných predpisov (spoločné hlasovanie P.G. a jeho manželky za plentou), ktoré nemohlo ovplyvniť výsledok volieb starostu obce, sa nepreukázala žiadna skutočnosť, ktorá by relevantným spôsobom mohla spochybniť výsledky volieb starostu obce. Ústavný súd preto, zohľadňujúc aj vzhľadom na celkový počet oprávnených voličov pomerne výrazný rozdiel v počte platných hlasov získaných odporcom a sťažovateľom (rozdiel 77 hlasov v prospech odporcu), <u>rozhodol o sťažnosti sťažovateľa tak, že ju zamietol.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 73/07, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 35/03, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 15/2013, PL. ÚS 12/2011, PL. ÚS 25/2015, PL. ÚS 100/07, PL. ÚS 6/06.</p>

<p> spisová značka</p>	<p> PL. ÚS 64/2014</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p> druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> uznesenie – sťažnosť zamietnutá</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>18. februára 2015</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát namietal nezákonnosť volieb starostu obce z dôvodu, že došlo k porušeniu pravidiel volebnej kampane a tiež k nesprávnemu sčítaniu hlasov pre jednotlivých kandidátov.</p> <p>Pokiaľ ide o porušenie pravidiel volebnej kampane, sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v jej priebehu predseda politickej strany, za ktorú odporca kandidoval, na stretnutí s občanmi dôrazne vyzýval, aby ho v nadchádzajúcich voľbách volili s tým, že v prípade úspechu odporca zabezpečí voličom materiálne výhody (drevo na kúrenie a potraviny). V dôsledku toho došlo podľa sťažovateľa v priebehu volebnej kampane k tzv. kupovaniu hlasov voličov.</p> <p>Druhá námietka sa týkala sčítavania hlasov pre jednotlivých kandidátov, pri ktorom došlo podľa sťažovateľa k manipulácii, keď pri prvom sčítaní mal odporca 305 hlasov</p>

	<p>a sťažovateľ 303 hlasov, predseda volebnej komisie však mal kontrolou zistiť, že medzi hlasovacími lístkami pre odporcu sa nachádzali aj dva hlasovacie lístky pre sťažovateľa a jeden pre iného kandidáta na starostu. Priebeh sčítania hlasov však narušil prítomný pozorovateľ, ktorý vyšiel z volebnej miestnosti a vyhlásil, že víťazom volieb sa stal odporca, v dôsledku čoho opustil miestnosť aj jeden z členov komisie, ktorý išiel pozorovateľa upozorniť, že sčítanie hlasov ešte nie je skončené. Po jeho návrate do miestnosti však predseda volebnej komisie oznámil, že sčítanie hlasov je ukončené s výsledkom 305 hlasov pre odporcu a 303 hlasov pre sťažovateľa (okrem iných kandidátov), pričom sťažovateľ uviedol, že dva hlasovacie lístky v jeho prospech, ktoré boli pôvodne pripočítané odporcovi, sa už nenašli a tieto z volebnej miestnosti mala vyniesť členka volebnej komisie, ktorá v priebehu sčítania odišla na toaletu.</p> <p>Z vyššie uvedeného priebehu spočítavania hlasov bolo podľa sťažovateľa evidentné, že tieto boli sčítavané nedbalým spôsobom, nedošlo ani ku krížovému sčítaniu hlasov (dokonca sa ani neprerátavali hlasovacie lístky s menami ostatných kandidátov, prepočítavali sa len hlasy sťažovateľa a odporcu), s hlasovacími lístkami bolo manipulované, časť členov volebnej komisie opúšťala v priebehu sčítavania volebnú miestnosť, predsedom deklarované súčty hlasovacích lístkov po tom, čo sa sčítavanie prerušilo už nesedeli. Aj vzhľadom k týmto závažným nedostatkom odmietli štyria členovia volebnej komisie podpísať zápisnicu, pretože nesúhlasili ani s priebehom sčítavania výsledkov volieb, ani so samotným zisteným výsledkom.</p> <p>Vzhľadom na túto skutočnosť sťažovateľ žiadal, aby bol výsledok napadnutých volieb zrušený.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>K námietke nesprávneho sčítania hlasov, resp. manipulácie s hlasovacími lístkami</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) považoval túto námietku za kľúčovú, keď že medzi sťažovateľom a odporcom bol podľa zápisnice miestnej volebnej komisie rozdiel len dvoch hlasov v prospech odporcu.</p> <p>Zo zápisnice miestnej volebnej komisie ústavný súd zistil, že vo volebnom okrsku bolo zapísaných do zoznamu voličov celkom 1 400 osôb, z ktorých boli 1 024 voličom vydané obálky, a pre voľby starostu obce bolo odovzdaných 970 platných hlasovacích lístkov.</p> <p>Podľa zápisnice miestnej volebnej komisie bolo pri voľbách starostu obce v prospech odporcu ako kandidáta č. 1 odovzdaných 305 platných hlasovacích lístkov, v prospech kandidáta č. 2 bolo odovzdaných 270 platných hlasovacích lístkov, v prospech kandidáta č. 3 bolo odovzdaných 67 platných hlasovacích lístkov, v prospech sťažovateľa ako kandidáta č. 4 bolo odovzdaných 303 hlasovacích lístkov a v prospech kandidáta č. 5 bolo odovzdaných 25 platných hlasovacích lístkov.</p> <p>Následne ústavný súd prepočítal hlasovacie lístky odovzdané podľa zápisnice miestnej volebnej komisie vo voľbách na starostu obce, pričom zistil, že platne odovzdaných bolo 973 hlasovacích lístkov, z toho kandidát č. 1 (odporca) získal 306 hlasov, kandidát č. 2 270 hlasov, kandidát č. 3 67 hlasov, kandidát č. 4 (sťažovateľ) 303 hlasov a kandidát č. 5 27 hlasov.</p> <p>Ústavný súd tiež ako svedkov vypočul troch členov volebnej komisie, z ktorých dvaja potvrdili, že po prvom sčítaní sa medzi hlasmi odporcu nachádzali aj dva hlasy pre sťažovateľa. Ďalšie prepočítavania hlasov sa však už neuskutočnili za prítomnosti všetkých členov volebnej komisie, pričom výsledkom bolo, že odporca získal 305 hlasov a sťažovateľ 303 hlasov a to aj napriek tomu, že oproti prvému sčítaniu zapisovateľ našiel ešte jeden hlasovací lístok pre odporcu. Tretí zo svedkov potvrdil existenciu nezhôd pri sčítaní hlasov pre odporcu a sťažovateľa, fyzickú existenciu dvoch hlasovacích lístkov s hlasmi odovzdanými v prospech sťažovateľa v kôpke s hlasovacími lístkami určenými pre odporcu však nepotvrdil. Hlasovacie lístky pre oboch kandidátov na starostu boli podľa tohto svedka následne niekoľkokrát prepočítané, pričom po každom sčítaní uskutočnenom rôznymi členmi miestnej volebnej komisie táto dospela k rovnakému záveru, aký bol následne uvedený v zápisnici.</p> <p>Ústavný súd ďalej zistil, že dvaja pozorovatelia, ktorí sa zúčastnili volieb do orgánov samosprávy obce, podali trestné oznámenia pre podozrenie zo spáchania prečinu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda podľa § 351 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ku ktorému malo dôjsť počas sčítavania hlasov jednotlivých kandidátov na post starostu dotknutej obce. Obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky obe trestné oznámenia odmietli, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.</p> <p>Sumarizujúc tieto zistenia, ústavný súd konštatuje, že aj keď z výsluchov svedkov</p>

	<p>možno zhodne vyvodit' existenciu určitých nezrovnalostí pri prepočítavaní hlasovacích lístkov určených pre odporcu a sťažovateľa (rôzne celkové výsledky získaných platných hlasov kandidátov na starostu obce pri jednotlivých prepočítavaniach, pozn.), prostredníctvom vykonaného dokazovania sa nepreukázala manipulácia s hlasovacími lístkami žiadnym z členov miestnej volebnej komisie. Manipulácia s hlasovacími lístkami v konečnom dôsledku nebola preukázaná ani v trestných konaniach, v rámci ktorých boli trestné oznámenia odmietnuté.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje tvrdenie sťažovateľa o tom, že členovia miestnej volebnej komisie manipulovali s hlasovacími lístkami, a tým skreslili výsledok volieb v neprospech sťažovateľa, za nepreukázané, na čom nemôže nič zmeniť skutočnosť, že štyria členovia miestnej volebnej komisie zápisnicu nepodpísali a vyslovili v nej „nesúhlas so zistenými výsledkami na starostu obce“.</p> <p>Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na svoje zistenie získané prepočítaním hlasov, podľa ktorého odporca v skutočnosti dostal 306 hlasov, t. j. o jeden hlas viac, než je uvedené v zápisnici, a teda o tri hlasy viac ako sťažovateľ. Za týchto okolností by aj prípadné stotožnenie sa s tvrdením sťažovateľa o manipulácii s dvomi hlasovacími lístkami, ktoré mali byť odovzdané v jeho prospech, nespôsobilo iný výsledok volieb, t. j. aj v takomto prípade by víťazom volieb bol odporca.</p> <p>K námietke porušenia pravidiel volebnej kampane</p> <p>Ústavný súd poukázal na skutočnosť, že nie každá neférovosť pri vedení volebnej kampane musí vyvolať právne dôsledky, a v konkretizácii na vec sťažovateľa ďalej uviedol, že rôznorodé predvolebné sľuby či verejné prisľuby kandidátov, resp. kandidujúcich subjektov, vrátane sľubov s majetkovým obsahom tvoria pri priamej komunikácii kandidátov na volené funkcie (resp. ich zástupcov) s voličmi štandardnú súčasť volebnej kampane. Predvolebné sľuby a verejne deklarované prisľuby kandidátov na volené funkcie s majetkovým obsahom ale ústavný súd nemôže považovať automaticky za neprípustné formy volebnej agitácie, či dokonca prejavy volebnej korupcie osobitne ak kvalifikácia tohto typu konania patrí do sféry pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní, resp. všeobecných súdov. Za týchto okolností je dôležité, aby ústavný súd posudzoval obdobné námietky sťažovateľov pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach s primeranou mierou zdržanlivosti, a to o to viac, že izolovaný verejný prisľub spravidla sám osebe nie je spôsobilý bezprostredne a priamo ovplyvniť rozhodovanie voličov, ktorých nemožno podceňovať. Len intenzívnejší tlak na voliča prostredníctvom neférových praktík, by totiž podľa názoru ústavného súdu mohol byť spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle a zakladať tak volebnú vadu, ktorej dôsledkom by mohlo byť aj zrušenie výsledku volieb.</p> <p>Nad rámec už uvedeného ústavný súd považoval za podstatné tú skutočnosť, že bola formulovaná vo všeobecnej rovine, pričom navyše sťažovateľ v nej ani len netvrdil, že by odporca osobne sľuboval niekomu z voličov majetkový prospech.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd aj námietku sťažovateľa založenú na tvrdení o porušovaní pravidiel volebnej kampane odporcom vyhodnotil ako nespôsobilú na to, aby na jej základe rozhodol o zrušení napadnutého výsledku volieb starostu.</p> <p><u>Ústavný súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažnosť zamietol.</u></p>
<p> Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 73/07, PL. ÚS 35/03, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 6/06, PL. ÚS 78/2011</p>

<p>spisová značka</p>	<p>PL. ÚS 67/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie – zamietla</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. februára 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali, že v súvislosti s voľbami na funkciu starostu obce Veľké</p>

	<p>Dvorníky došlo k závažnému porušeniu ústavy a zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“ alebo „volebný zákon“). Vo voľbách získal odporca 345 hlasov a bol zvolený za starostu obce a sťažovateľ 1 získal 306 hlasov; rozdiel predstavuje 39 hlasov.</p> <p>Sťažovatelia konkrétne tvrdili, že odporca „počas volebnej kampane ako aj dňa 13.11.2014 po 07:00 hod. s manželkou rozdávali v obci Veľké Dvorníky jej obyvateľom a teda voličom letáky s volebným programom ako kandidáta na starostu a poslanca obecného zastupiteľstva, pričom okrem tohto letáku rozdávali aj darčkové poukážky v hodnote 5 Eur resp. 10 Eur (manželom) na nákup tovaru v potravinách, ktoré prevádzkuje účastník tohto konania (Mgr. J. Ū.- M., ... s tým, že každému komu odovzdali leták a teda aj darčkovú poukážku uviedli, aby volili jeho (rozumej účastníka tohto konania) za starostu a poslanca obecného zastupiteľstva a jeho ženu za poslankyňu obecného zastupiteľstva“.</p> <p>Sťažovatelia v tejto súvislosti poukázali na porušenie ustanovení § 30 ods. 1 zákona o voľbách upravujúcich pravidlá volebnej kampane, ku ktorému malo dôjsť tzv. kupovaním hlasov voličov, a to aj v čase volebného moratória. Sťažovateľ 1 ďalej uviedol, že „má vedomosť, že viacerí voliči využili uvedenú darčkovú poukážku v hodnote 5 Eur resp. 10 Eur (manželia) a nakupovali v potravinárskom obchode pána PhDr. J. Ū. a to aj v deň volieb teda 15.11.2014. Sťažovateľ uvádza, že po 13.11.2014 po 07:00 oznámili obyvatelia Veľkých Dvorníkov dôchodkového veku, že oni nedostali darčkovú poukážku v hodnote 5 resp. 10 Eur na nákup tovaru v potravinárskom obchode účastníka konania PhDr. J. Ū. a to A. F., M. B., A. T., M. C., H. B. a A. T. Z tohto je možné usúdiť, že tieto darčkové poukážky boli rozdane asi 100 voličom (dôchodcom), ktorých ovplyvnili tým, že mohli zdarma nakupovať v potravinárskom obchode a teda poskytol účastník konania (odporca) nenáležité výhodu.“.</p> <p>V ďalšom bode sťažovatelia vo svojej sťažnosti tvrdili, že zároveň došlo k porušeniu zákazu volebnej kampane 48 hodín pred začiatkom volieb (ďalej len „volebné moratórium“), keď odporca, ako aj jeho manželka zabezpečili po obci „dňa 13.11.2014 po 07:00 hod. distribúciu výzvy, v ktorej reagovali na niektoré výroky kandidáta na starostu p. E. T., ktoré odzneli na jeho mítingu, ktorý prebiehal dňa 12.11.2014 od 19:30 hod. do 22:30 hod. Nižšie uvedení svedkovia potvrdzujú, že dňa 12.11.2014 neboli v ich poštovej schránke žiadne volebné a propagačné materiály. Dňa 13.11.2014 po 07:00 hod. obdržali volebný leták kandidáta PhDr. J. Ū. na post starostu a kandidáta manželky p. E. Ū. rodenej R. na post poslanca obecného zastupiteľstva pre voľby do orgánov samosprávy obcí 2014.“.</p> <p>Sťažovatelia ďalej vo svojej sťažnosti uviedli a namietali, že „kandidát na funkciu starostu ako aj jeho manželka – E. Ū. rodenej R. mali v čase volieb dňa 15.11.2014 vo volebnej komisii tzv. pozorovateľa a to pani M. E., rodená R., ... ktorá je sestrou manželky zvoleného starostu, ktorá bola aj pri sčítavaní hlasov a rovnako bola prítomná aj vo volebnej miestnosti“. Aj táto skutočnosť podľa názoru sťažovateľov mala ovplyvniť volebné správanie oprávnených voličov v ich neprospech.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu poskytovanie „protihodnoty“ za hlasovanie vo voľbách je protiústavné, lebo účelom aktívneho volebného práva je možnosť účasti na správe vecí verejných, a nie bezprostredný materiálny prospech.</p> <p>Tzv. kupovanie hlasov voličov považuje ústavný súd za najzávažnejšie porušenie ustanoveného zákazu volebnej kampane, pretože ide o aktivitu na získanie voličských hlasov počas volieb, takú aktivitu na získanie voličských hlasov počas volieb, ktorá zasahuje do samotnej podstaty volebného (aktívneho či pasívneho) práva zaručeného v čl. 30 ústavy. Takéto obmedzenie nesie so sebou také veľké nebezpečenstvo pre slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, že od ústavného súdu vyžaduje veľmi prísne posúdenie.</p> <p>Ústavný súd zo svedectiev manželov N., ktorých svedectvá hodnotí ako presvedčivé, považoval za preukázané, že vo vzťahu k týmto voličom došlo 2 dni pred termínom konania volieb k aktivite smerujúcej k ovplyvneniu ich slobodného rozhodnutia, a to nabádaním odovzdať svoj hlas vo voľbách na funkciu starostu obce v prospech zvoleného starostu, ako aj jeho manželky, ktorá kandidovala na funkciu poslanca do miestneho zastupiteľstva, za poskytnutú odmenu vo forme darčkového poukážky.</p> <p>Ústavný súd z v podstate zhodných výpovedí odporcu a jeho manželky považoval za preukázané, že odporca spolu s manželkou odovzdávali pred voľbami darčkové</p>

poukázky v hodnote 5 € a 10 € (pre manželskú dvojicu). V rámci volebnej kampane rozdali približne 30 darčkových poukážok voličom v obci. K odovzdaniu darčkových poukážok došlo pri osobných návštevách v domácnostiach voličov po volebnej agitácii spočívajúcej aj v odovzdaní volebných letákov s výzvou voliť odporcu ako kandidáta na funkciu starostu, pričom v závere návštev odporca osobne odovzdával darčkové poukázky.

Ústavný súd zdôraznil, že v tomto prípade nešlo o odovzdávanie darčkov či suvenírov voličom v rámci volebného mítingu, ale o individuálne a adresné obdarovanie voličov. Pôvod darčkových poukážok v nominálnej hodnote 5 € a 10 € (ich kópie boli predložené ústavnému súdu) a spôsob ich uplatnenia v predajni patriacej odporcovi (zaručovali zľavu v rozsahu ich nominálnej hodnoty z nákupu tovaru) potvrdil aj samotný odporca.

Ústavný súd z výpovedí svedkov zistil, že k odovzdávaniu darčkových poukážok dochádzalo aj po uskutočnení volieb, a z výpovede manželky odporcu považoval tiež za preukázané, že spolu (v období pred a po voľbách) došlo k odovzdaniu približne 70 ks darčkových poukážok, ktoré bolo možnosť uplatniť aj po voľbách bez obmedzenia ako platidlo v obchode odporcu.

Z obsahu výsluchov svedkov vyplynulo, že s výnimkou A. T. a manželov N. (ktorí však následne darčkové poukázky vrátili) ostatní nepotvrdili prevzatie darčkových poukážok od odporcu v čase pred voľbami. Zároveň sa ani nepotvrdila priama súvislosť medzi poskytovaním darčkových poukážok a rozhodovaním sa voličov vo voľbách starostu.

Ústavný súd v situácii, keď sa preukázalo, že darčkové poukázky v počte asi 30 kusov poskytoval odporca (a jeho manželka) spolu s volebnými letákmi a v rámci volebnej agitácie voličom v nastávajúcich voľbách, nemohol akceptovať argument odporcu, že išlo len o obchodnú politiku na posilnenie ich existujúceho okruhu zákazníkov. Na tom nemohlo nič zmeniť ani odporcom deklarované a internými dokladmi doložené poskytovanie darčkov zákazníkom aj v predchádzajúcich rokoch.

Hoci dokazovanie neodstránilo pochybnosť o presnom počte dotknutých voličov, proti ktorým bola odporcom vedená volebná kampaň s priamym poskytnutím neoprávnenej výhody oproti ostatným voličom, považoval ústavný súd za preukázané, že išlo o minimálne 30 voličov. Z povahy veci vyplýva, že v takýchto prípadoch je možnosť presnej kvantifikácie voličov, ktorí mohli byť tzv. kupovaním hlasov ovplyvnení, veľmi obmedzená. Napriek tomu pri volebnom výsledku (rozdiel v počte platných hlasov 39) je na prvý pohľad zrejmé, že preukázaná neregulárnosť volieb v ich prípravnom štádiu (volebnej kampani) mala potenciál výsledok volieb významne ovplyvniť.

Pokiaľ ide o namietané porušenie volebného moratória, ktoré malo byť preukázané výsluchom svedkov manželov J. B. a T. B. a tiež J. B., ústavný súd vychádzajúc z výpovedí manželov B. konštatoval, že nepovažuje za preukázané, že v zakázanom čase, t. j. 48 hodín pred konaním volieb, došlo k doručeniu volebných materiálov odporcu do poštovej schránky manželov B. Zároveň nie je možné ani vylúčiť, že tieto volebné materiály boli doručené do ich poštovej schránky pred začatím volebného moratória, tak ako to tvrdil odporca, ktorý svoje tvrdenia podložil aj čestnými vyhláseniami občanov T. V. a Z. L., ktorí vyhlásili, že k doručovaniu volebného letáku (výzvy) došlo ešte pred začiatkom volebného moratória, konkrétne 12. novembra 2014 od 19⁰⁰ do 23³⁰.

Na druhej strane ústavný súd nemal pochybnosti, že v jednom prípade k porušeniu volebného moratória došlo, keďže svedok J. B. jednoznačne potvrdil, že mu manželka odporcu 13. novembra 2014 o štvrtej popoludní odovzdala tašku, v ktorej bol predvolebný plagát odporcu a medovník.

Ústavný súd konštatoval, že sťažovatelia nepreukázali a ani netvrdili nezákonnosť v postupe volebnej komisie v súvislosti s prítomnosťou, respektíve účasťou pozorovateľky E. M. na komunálnych voľbách, len vyslovili domnienku, že jej samotná prítomnosť mohla negatívne vplývať na rozhodovanie voličov. Vzhľadom na uvedené, ako aj na skutočnosť, že zápisnica okrskovej volebnej komisie bola podpísaná všetkými jej členmi bez výhrad, ústavný súd považoval túto námietku za neopodstatnenú.

Plénum ústavného súdu bol predložený na rozhodnutie uvedený návrh sudcu spravodajcu. Protinávrh nebol podaný.

Podľa čl. 131 ods. 1 druhej a tretej vety ústavy sa plénum ústavného súdu uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

Podľa čl. 134 ods. 1 ústavy sa ústavný súd skladá z trinástich sudcov.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd je spôsobilý v pléne konať a

	<p>uznášať sa, ak je na rokovaní a rozhodovaní prítomných aspoň sedem sudcov.</p> <p>Podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde plénum ústavného súdu sa uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.</p> <p>V danom prípade na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu boli prítomní desiaty sudcovia. Za návrh meritórneho rozhodnutia malo hlasovať minimálne 7 sudcov.</p> <p>Pri hlasovaní o návrhu na rozhodnutie vo veci samej sa nedosiahla nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov, v dôsledku čoho ústavný súd sťažnosť E. T. a 153 oprávnených voličov volebného obvodu Veľké Dvorníky v súlade s čl. 131 ods. 1 treťou vetou ústavy z procesných dôvodov zamietol.</p> <p><u>K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka.</u></p> <p>Zásadne nesúhlasím s výrokom a s odôvodnením uznesenia, preto k nemu zaujímam toto odlišné stanovisko:</p> <p>1. Ústavný súd v doterajšej judikatúre (m. m. PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 6/06, PL. ÚS 45/07) opakovane a kategoricky odsúdil tzv. kupovanie hlasov, čiže poskytovanie finančnej alebo inej materiálnej protihodnoty za určité hlasovanie, pretože ide o vážne porušenie volebného práva zaručeného v čl. 30 ústavy. Nakupovanie voličských hlasov totiž priamo ohrozuje slobodu rozhodovania voliča, čím je dotknutá zásada priamosti volebného práva, tajnosti hlasovania, ako aj jeho rovnosti; kupujúci nedisponuje iba svojim hlasom, ale desiatkami či stovkami alebo aj tisíckami kúpených hlasov. Takto kúpený volič sa nerozhoduje podľa svojich politických preferencií či záujmov, pretože je motivovaný výhradne svojím bezprostredným materiálным profitom v rámci „volebného obchodnoprávneho vzťahu“.</p> <p>2. Preto ma prekvapil záver niektorých sudcov, ktorí sa arbitrárne odklonili od predchádzajúcej ustálenej judikatúry pléna ústavného súdu a nehlasovali „za uznesenie o vyhlásení volieb za neplatné“, po tom, čo v konaní bolo preukázané kupovanie voličských hlasov, čím priamo podporili volebnú korupciu.</p> <p>3. Konanie vo volebných veciach je založené na ústavnom princípe ochrany rozhodnutia, ktoré vzišlo z vôle väčšiny, vyjadrenej slobodným rozhodnutím každého voliča a rešpektujúcim práva menšiny. Domnienka, že volebný výsledok zodpovedá vôli voličov, je už samotným zistením podplácania voličov logicky vyvrátená.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 6/06</p>

<p>spisová značka</p>	<p>PL. ÚS 33/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie – sťažnosť zamietnutá</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>25. februára 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľa v 1. rade, vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb primátora mesta Saštín-Stráže konaných 15. novembra 2014.</p> <p>Sťažovateľ v 1. rade kandidoval na post primátora mesta pod poradovým č. 5 ako kandidát politickej strany S., pričom z celkového počtu 2 213 platne odovzdaných hlasov získal 884 platných hlasov, čo predstavuje 39,94 % z celkového počtu platne odovzdaných hlasov. Víťaz volieb na post primátora mesta J.S. (ďalej len „odporca“), ktorý bol nezávislým kandidátom, získal v uvedených voľbách celkovo 1 043 platných hlasov, teda o 159 hlasov viac ako sťažovateľ v 1. rade.</p>

	<p>Sťažovateľ v 1. rade namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta z dôvodu kupovania hlasov, porušovania tajnosti hlasovania a porušovania volebného moratória.</p> <p>Ústavnému súdu bola doručená aj sťažnosť 726 oprávnených voličov mesta Šaštín-Stráže (ďalej len „sťažovatelia v 2. rade“), ktorí taktiež namietali neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta konaných 15. novembra 2014. Sťažnosť sťažovateľov v 2. rade bola z hľadiska odôvodnenia v zásade identická so sťažnosťou sťažovateľa v 1. rade, pričom sťažovatelia v 2. rade navrhli vykonať na preukázanie svojich tvrdení v podstate rovnaké dôkazy, ako sťažovateľ v 1. rade.</p> <p>Ústavný súd sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 15538/2014 a sp. zn. Rvp 15539/2014 uznesením č. k. PL. ÚS 33/2014-13 z 10. decembra 2014 spojil na spoločné konanie a zároveň ich prijal na ďalšie konanie.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatní ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou len vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Nie každé porušenie volebného zákona teda vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy volebného práva uznávané spoločnosťou demokratických štátov. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Vo všeobecnosti platí, že na to, aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, resp. zákonov, ktoré s nimi bezprostredne súvisia, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že súčasťou zákonom predpísaných náležitostí volebnej sťažnosti sú aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov. Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných ustanovení volebného zákona, platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou v zmysle § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodne inak ako zamietnutím volebnej sťažnosti. Namietané protiústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietat, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov. Súčasťou zákonných náležitostí sťažnosti sú totiž aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov. Funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces.</p> <p>K námietke kupovania hlasov.</p> <p>Sťažovatelia namietali, že v súvislosti s voľbami na primátora mesta Šaštín-Stráže došlo k tzv. kupovaniu hlasov, ktoré majú preukázať svedecké výpovede obyvateľov mesta.</p> <p>Zo svedeckých výpovedí vyplynuli skutočnosti spôsobilé preukázať „kupovanie“ podpory kandidatúry nezávislej kandidátky M.K. na post primátorky mesta (zbieranie podpisov na petíciu, ktorá tvorí súčasť kandidatúry nezávislého kandidáta, pozn.). Toto štádium volebného procesu, ktorého výsledkom je rozhodnutie príslušnej miestnej volebnej komisie o registrácii, resp. nezaregistrovaní navrhnutého kandidáta, je preskúmateľné príslušným všeobecným súdom v konaní podľa § 250zd Občianskeho súdneho poriadku. Ide teda o štádium volebného procesu, ktorého súdny prieskum primárne nepatrí do právomoci ústavného súdu. Navyše, sťažnosti v tejto časti nesmerujú proti odporcovi (zvolenému primátorovi mesta), ktorého sťažovatelia označili ako</p>

účastníka konania, ale proti inej kandidátke na primátorku mesta.

Na preukázanie tvrdení o kupovaní hlasov sťažovatelia predložili čestné vyhlásenia M. M., Ž.B. a S.D. Z výpovede M.R. (rovnako ako z jeho čestného vyhlásenia) vyplynuli len všeobecne formulované tvrdenia o tom, že skutočnosť vyplývajúca z označených čestných vyhlásení sú nepravdivé. Sťažovatelia ďalej tvrdili, že odporca a M.R. 7. novembra 2014 v miestnom pohostinstve prisľúbili niekoľkým občanom materiálnu odmenu za odovzdanie hlasu v prospech odporcu. Tieto tvrdenia sťažovateľov na jednej strane potvrdzuje svedecká výpoveď J.S. a na druhej strane ich spochybňuje svedecká výpoveď I.M.

V súvislosti s touto skupinou námietok ústavný súd poukázal na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej kvalifikuje poskytovanie „protihodnoty“ za hlasovanie vo voľbách ako protiústavné, keďže účelom aktívneho volebného práva je možnosť účasti na správe vecí verejných, a nie bezprostredný materiálny prospech. Tzv. kupovanie hlasov voličov považuje ústavný súd za takú aktivitu na získanie voličských hlasov počas volieb, ktorá zasahuje do samotnej podstaty volebného (aktívneho či pasívneho) práva zaručeného v čl. 30 ústavy. Takéto obmedzenie nesie so sebou také veľké nebezpečenstvo pre slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, že od ústavného súdu vyžaduje veľmi prísne posúdenie.

V súvislosti s posudzovaním tejto námietky sťažovateľov ústavný súd vzal do úvahy svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej na jednej strane uvádza, že zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí neustanovuje explicitne zákaz nekalých praktík vo volebnej kampani, ale na druhej strane zároveň zdôrazňuje, že z čl. 30 a čl. 31 ústavy, z § 30 ods. 1 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí, nepriamo z § 336a Trestného zákona (trestný čin volebnej korupcie) a z judikatúry ústavného súdu možno odvodiť istý minimálny, minimalistický, štandard férovosti volebnej kampane, ktorého rešpektovanie je žiaduce primerane zohľadňovať pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach.

Nie každá neférovosť pri vedení volebnej kampane musí vyvolať právne dôsledky. Ústavný súd uviedol, že rôznorodé predvolebné sľuby či verejné prisľuby kandidátov, resp. kandidujúcich subjektov, vrátane sľubov s majetkovým obsahom tvoria pri priamej komunikácii kandidátov na volené funkcie (resp. ich zástupcov) s voličmi štandardnú súčasť volebnej kampane. Predvolebné sľuby a verejne deklarované prisľuby kandidátov na volené funkcie s majetkovým obsahom ale ústavný súd nemôže považovať automaticky za neprípustné formy volebnej agitácie, či dokonca prejavy volebnej korupcie o to viac, že kvalifikácia tohto typu konania patrí do sféry pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní, resp. všeobecných súdov. Za týchto okolností je dôležité, aby ústavný súd posudzoval obdobné námietky sťažovateľov pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach s primeranou mierou zdržanlivosti, a to o to viac, že izolovaný verejný prisľub spravidla sám osebe nie je spôsobilý bezprostredne a priamo ovplyvniť rozhodovanie voličov. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal aj na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej už viackrát pri posudzovaní námietok sťažovateľov smerujúcich proti porušovaniu pravidiel volebnej kampane zdôraznil, že nemožno podceňovať voliča. Len intenzívnejší tlak na voliča prostredníctvom neférových praktík by totiž podľa názoru ústavného súdu mohol byť spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle a zakladať tak volebnú vadu, ktorej dôsledkom by mohlo byť aj zrušenie výsledku volieb.

Sumarizujúc svoje zistenia, ústavný súd konštatoval, že námietka sťažovateľov založená na tvrdení o kupovaní hlasov prisľubom majetkového prospechu odporcom nebola ani v nepatrnom rozsahu hodnoverne preukázaná, a preto je nespôsobilá na to, aby na jej základe rozhodol o zrušení napadnutého výsledku volieb primátora mesta.

K námietke porušovania tajnosti hlasovania.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu možno vyvodiť, že medzi ovplyvňovaním volebných rozhodnutí voličov spôsobených porušením tajnosti hlasovania a princípom slobodných volieb môže za konkrétnych okolností existovať priama príčinná súvislosť. K princípu slobodných volieb vo svojej judikatúre uvádza, že ho treba vykladať materiálne, a nie iba formálne. O slobodné voľby ide vtedy, ak je právne garantovaný a prakticky realizovaný princíp politickej plurality, keď na voličov nie je vytvorený žiaden nátlak nútiaci ich hlasovať pre niektorý zo subjektov, a nie je ani odrádzajúci od hlasovania pre niektoré subjekty; keď majú možnosť prístupu k relevantným informáciám a sú tak dané základné predpoklady na ich kvalifikované volebné rozhodovanie. Voliči musia mať slobodu už pri vytváraní svojich postojov nezávisle, bez použitia násilia, donútenia, navádzania či manipulatívneho ovplyvňovania akéhokoľvek druhu.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľov, že D.D. porušila tajnosť hlasovania tým, že priamo

vo volebnej miestnosti „navádzala voličov, aby krúžkovali č. 6“, ústavný súd konštatoval, že výpovede svedkov nepreukázali, že by k takémuto konaniu došlo. Pokiaľ by sa aj jednoznačne preukázalo, že svedkyňa po volebnom akte vo volebnej miestnosti svojim rodinným príslušníkom oznámila, koho volila, nešlo by o volebnú vadu takej intenzity, ktorá by mohla spochybníť výsledok volieb primátora mesta.

K porušovaniu volebného moratória

Z legálnej definície volebnej kampane obsiahnutej v § 30 ods. 1 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí možno vyvodíť, že jej podstata spočíva v „aktivite“, t. j. v činorodej iniciatíve buď politickej strany, alebo nezávislého kandidáta, príp. iných subjektov zúčastňujúcich sa na volebnom procese, ktorá je zameraná na aktívne šírenie, zverejňovanie, resp. propagovanie či už kandidujúcej politickej strany ako takej, alebo jej kandidáta, príp. nezávislého kandidáta, spôsobom slúžiacim na jej (jeho) podporu a prospech. Účelom takejto aktivity je aktívne ovplyvňovať formovanie názoru voličov na volieb sa zúčastňujúcich kandidátov na volené funkcie, ktorá by sa mala premietnuť do odovzdania voličského hlasu v prospech toho-ktorého kandidáta, resp. politickej strany (koalície). Volebná kampaň teda spočíva v aktívnom prístupňovaní informácií o kandidátovi alebo politickej strane do dispozičnej sféry voliča s cieľom ovplyvniť jeho voľbu, pričom v súvislosti s porušovaním volebného moratória nie je podstatné, kedy mal volič subjektívne možnosť oboznámiť sa s danou informáciou, ale kedy sa táto informácia objektívne dostala do zorného poľa jeho záujmu.

Podľa ústavného súdu nie je predmetom obmedzení v čase volebného moratória akékoľvek správanie, ktorým sa uskutočňuje sloboda prejavu alebo právo na informácie, ale iba rozširovanie informácií súvisiacich s voľbami, a to len vtedy, ak obsahom prejavu je informácia natoľko závažná, že je v čase bezprostredne pred voľbami zjavne spôsobilá vyvolať zmenu rozhodnutia voličov odovzdať svoj hlas v prospech určitého kandidáta. Ústavný súd v súvislosti s už uvedeným pripomenul, že zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí počas volebného moratória explicitne nezakazuje všetky formy volebnej agitácie, ale len tie, ktoré sú subsumovateľné pod ustanovenia § 30 ods. 11 až 14 tohto zákona.

Ústavný súd konštatoval, že zápisnice o výsledku volieb na primátora mesta všetkých troch okrskových volebných komisií boli riadne podpísané všetkými členmi a ich súčasťou neboli žiadne záznamy o prípadnom narúšaní priebehu volieb. Ani dokazovaním sa nepreukázalo, že by sa osoby nachádzajúce sa pred budovami, v ktorých sídlili okrskové volebné komisie, dopustili takých aktivít, ktoré by mohli byť kvalifikované ako porušujúce pravidlá volebnej agitácie a volebného moratória, prípadne predstavovali nátlak na voličov, resp. obmedzovali voličov pri slobodnom rozhodovaní sa vo voľbách primátora mesta.

Ústavný súd už len pre úplnosť vo vzťahu k námietke porušovania volebného moratória odporcom prostredníctvom internetovej stránky Facebook poukázal na právne názory vyslovené v iných svojich rozhodnutiach, podľa ktorých z povahy sociálnej siete Facebook ako rozsiahleho komunikačného webového systému, ktorý je primárne prostriedkom sociálnej komunikácie, a nie prostriedkom pravidelného informovania verejnosti, vyplýva, že túto sociálnu sieť nemožno považovať za hromadný informačný prostriedok, na ktorý by sa vzťahoval zákaz ustanovený v § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Ústavný súd pripomenul, že v zásade obdobný záver už formuloval vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 42/2011, keď uviedol, že prístup verejnosti na sociálnu sieť Facebook je viazaný na registráciu prostredníctvom e-mailu s uvedením mena a hesla, t. j. je určitým spôsobom obmedzený, a preto nemožno informácie uverejnené na sociálnej sieti Facebook považovať za také, ktoré by práve vzhľadom na podmienky prístupu na túto sieť dosahovali rozsahom svojho rozšírenia medzi verejnosťou intenzitu porušenia § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí.

Medzi sťažovateľom v 1. rade a odporcom v období pred voľbami primátora mesta prebiehal a aj v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnostiach stále prebiehal ostrý politický zápas, ktorý vyústil do sformovania dvoch proti sebe stojacich skupín obyvateľov mesta, ktoré v tomto politickom zápase používajú prostriedky, ktoré sú na hrane zákona, pričom nemožno vylúčiť vo vzťahu k niektorým jeho aktérom ani uplatnenie trestnoprávnej zodpovednosti. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôraznil, že nie je orgánom činným v trestnom konaní, a preto ani nemôže v konaní o volebných sťažnostiach nahrádzať činnosť týchto orgánov. Úlohou ústavného súdu je zistiť, či v

	<p>priebehu volieb, resp. v období bezprostredne predchádzajúcom voľbám došlo k takým protiprávnym, resp. iným nekalým (neakceptovateľným) konaniam či aktivitám účastníkov toho konania a tiež ďalších aktérov volebného procesu, ktoré by mali takú intenzitu, že by boli spôsobilé reálne spochybníť vyhlásený výsledok volieb.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatoval, že pri voľbách primátora mesta Saštín-Stráže konaných 15. novembra 2014 nezistil také volebné vady, ktoré by zakladali relevantné dôvody na to, aby uplatnil svoju právomoc vyhlásiť tieto voľby za neplatné, a to zvlášť pri zohľadnení pomerne výrazného rozdielu v počte platne odovzdaných hlasov sťažovateľovi v 1. rade a odporcovi (rozdiel 159 hlasov v prospech odporcu). Ústavný súd preto <u>rozhodol o sťažnostiach sťažovateľov tak, že ich zamietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 73/07, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 35/03, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 6/06, PL. ÚS 78/2011, PL. ÚS 100/07, PL. ÚS 15/2013, PL. ÚS 12/2011, PL. ÚS 3/99, PL. ÚS 40/2011, PL. ÚS 63/2014, PL. ÚS 25/2015, PL. ÚS 42/2011

spisová značka	PL. ÚS 62/2014
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – zamietá
dátum rozhodnutia	25. februára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia namietali nezákonnosť volieb starostu a poslancov obce Vinodol konaných 15. novembra 2014 z týchto dôvodov:</p> <p>1. Neregulárny priebeh a nesprávne sčítanie hlasov Sťažovatelia namietali neregulárny priebeh sčítavania hlasov, ktorý mal byť podľa nich chaotický a neprofesionálny s absenciou vzájomnej kontroly sčítania. Tieto skutočnosti podľa názoru sťažovateľov nasvedčujú zmanipulovaniu výsledkov volieb, ktoré tak nezodpovedajú reálne prejavenej vôli voličov.</p> <p>2. Porušovanie volebného moratória Sťažovatelia tiež tvrdili, že v priebehu volieb do orgánov samosprávy obce došlo k porušeniu § 30 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“ alebo „zákon o voľbách“), ktoré zakazuje vedenie volebnej kampane v čase volebného moratória. Sťažovatelia argumentovali čestnými vyhláseniami obyvateľov obce, ktoré tvoria prílohu sťažností. Podľa vyjadrení obsiahnutých v týchto čestných vyhláseniach malo dôjsť v čase volebného moratória k distribúcii propagačných letákov a materiálov jedného z kandidátov na starostu obce. Sťažovatelia tiež poukázali na čestné vyhlásenie neúspešného kandidáta na starostu obce, v ktorom sa uvádza, že v deň konania volieb dostal propagačný leták kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva popísaný hanlivými a osočujúcimi výrokmami namierenými proti sťažovateľom. Sťažovatelia uviedli, že obdobné letáky boli umiestnené v rôznych častiach obce tak v deň volieb, ako aj v deň prechádzajúci konaniu volieb, teda v čase volebného moratória.</p> <p>3. Kupovanie hlasov Sťažovatelia tvrdili, že v priebehu volieb došlo aj ku kupovaniu hlasov, pričom v tejto súvislosti poukázali na ďalšie čestné vyhlásenia obyvateľov obce tvoriace prílohu sťažností. Obsahom týchto čestných vyhlásení je vyjadrenie, že im bola prisľúbená výhoda v prípade odovzdania svojho hlasu jednému z kandidátov na starostu obce.</p>
ratio decidendi	<p>1. K námietke neregulárneho priebehu a nesprávneho sčítania hlasov Na účely preskúmania námietky sťažovateľov o neregulárnom priebehu sčítavania hlasov, ktoré malo spôsobiť ich nesprávne sčítanie, ústavný súd prostredníctvom sudcu spravodajcu a v súlade s návrhom sťažovateľov uskutočnil 6. februára 2015 na Obecnom úrade vo Vinodole výsluch svedkov: A. Č., Z. B., H. H., Ing. M. B., J. Š., Ing. Z. P. a Mgr. M. S.</p>

Ústavný súd, sumarizujúc poznatky získané z výsluchu svedkov, konštatoval, že pri sčítaní hlasovacích lístkov na poslancov obecného zastupiteľstva sa nepotvrdili žiadne skutočnosti spochybňujúce zákonnosť a ústavnosť volieb. Proti spôsobu prepočítavania hlasovacích lístkov nemal nikto z členov volebnej komisie či pozorovateľov výhrady, celkovo prebiehalo sčítanie hlasovacích lístkov bezproblémovo. Výsluchom svedkov teda neboli preukázané tvrdenia sťažovateľov na funkciu poslanca vo vzťahu k postupu volebnej komisie pri sčítaní hlasov odovzdaných kandidátom na poslancov.

Pokiaľ ide o sčítanie hlasovacích lístkov na funkciu starostu obce, zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že prebehlo opakovane, pretože pri prvom sčítaní bol počet sčítaných hlasovacích lístkov väčší ako počet platných odovzdaných hlasovacích lístkov. Z tohto dôvodu nariadila predsedníčka miestnej volebnej komisie opakované prepočítanie hlasovacích lístkov, pričom výsledok dosiahnutý v tomto prepočítaní bol potvrdený ďalším kontrolným prepočítaním. Žiadny z členov volebnej komisie či pozorovateľov neuplatnil voči spôsobu a výsledku sčítania výhrady.

Na základe prepočítania hlasov ústavný súd konštatoval, že námietka sťažovateľov o nesprávnom sčítaní hlasov nie je opodstatnená vo vzťahu k voľbám starostu, ale je čiastočne opodstatnená vo vzťahu k voľbám poslancov obecného zastupiteľstva, keďže podľa výsledkov prepočítania ústavný súd zistil prakticky u všetkých zvolených poslancov iné počty odovzdaných hlasov, ako sú uvedené v zápisnici miestnej volebnej komisie. Ústavný súd ale zároveň zdôraznil, že zistené rozdiely v počte odovzdaných hlasov jednotlivým kandidátom na poslancov obecného zastupiteľstva v konečnom dôsledku nemajú vplyv na výsledok volieb, keďže aj podľa prepočítania uskutočneného ústavným súdom získali najvyšší počet hlasov zo všetkých kandidátov tí kandidáti (a teda mali byť zvolení), ktorí boli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva podľa zápisnice miestnej volebnej komisie.

2. K námietke porušovania volebného moratória

V súvislosti s posudzovaním tejto námietky sťažovateľov ústavný súd zohľadnil aj ďalšiu svoju judikatúru, v ktorej na jednej strane uvádza, že zákon o voľbách neustanovuje explicitne zákaz nekalých praktík vo volebnej kampani, ale na druhej strane zároveň zdôrazňuje, že z čl. 30 a čl. 31 ústavy, z § 30 ods. 1 zákona o voľbách, nepriamo z § 336a Trestného zákona (trestný čin volebnej korupcie) a z judikatúry ústavného súdu možno odvodiť istý minimálny, minimalistický, štandard férovosti volebnej kampane, ktorého rešpektovanie je žiaduce primerane zohľadňovať pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach.

Bez potreby prehodnocovať doterajšiu judikatúru ústavný súd nad jej rámec uviedol, že nie každá neférovosť pri vedení volebnej kampane a nie každé porušenie volebného moratória musí vyvolať právne dôsledky. Vo vzťahu k rozširovaniu volebných letákov v čase moratória v konkretizácii na vec sťažovateľov ústavný súd uviedol, že bolo dôležité, aby posudzoval obdobné námietky sťažovateľ pri rozhodovaní o volebných sťažnostiach s primeranou mierou zdržanlivosti, a to o to viac, že volebný leták v obci, ktorá má 1 580 oprávnených voličov a v ktorej sa väčšina obyvateľov navzájom pozná, spravidla sám osebe nie je spôsobilý bezprostredne a priamo ovplyvniť rozhodovanie voličov. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal aj na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej už viackrát pri posudzovaní námietok sťažovateľov smerujúcich proti porušovaniu pravidiel volebnej kampane zdôraznil, že nemožno podceňovať voliča. Len intenzívnejší tlak na voliča prostredníctvom neférových praktík, by totiž podľa názoru ústavného súdu mohol byť spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle a zakladať tak volebnú vadu, ktorej dôsledkom by mohlo byť aj zrušenie výsledku volieb.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vyhodnotil námietku sťažovateľov o porušovaní volebného moratória distribúciou propagačných letákov zvoleného starostu obce a zvolených poslancov, ktoré mali obsahovať aj hanlivé a osočujúce výroky, za nedôvodnú.

Vzhľadom na v ostatnom období sa rozširujúce námietky proti uskutočňovaniu nekalej volebnej agitácie prostredníctvom internetu, resp. sociálnych sietí, považoval ústavný súd za žiaduce osobitne sa vyjadriť k tvrdeniu sťažovateľov o porušení volebného moratória P. S. prostredníctvom sociálnej siete Facebook.

Z už citovaného § 30 ods. 11 zákona o voľbách vyplýva, že počas volebného moratória je volebná kampaň zakázaná (len) v rozhlasovom a televíznom vysielaní a v ďalších hromadných informačných prostriedkoch. Ústavný súd v tejto súvislosti potvrdzuje svoj právny názor vyslovený v uznesení sp. zn. PL. ÚS 25/2015 z 18. februára 2015,

	<p>podľa ktorého z povahy sociálnej siete Facebook ako rozsiahleho komunikačného webového systému, ktorý je primárne prostriedkom sociálnej komunikácie, a nie prostriedkom pravidelného informovania verejnosti, vyplýva, že túto sociálnu sieť nemožno považovať za hromadný informačný prostriedok, na ktorý by sa vzťahoval zákaz ustanovený v § 30 ods. 11 zákona o voľbách. Ústavný súd pripomenul, že v zásade obdobný záver už formuloval vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 42/2011, keď uviedol, že prístup verejnosti na sociálnu sieť Facebook je viazaný na registráciu prostredníctvom e-mailu s uvedením mena a hesla, t. j. je určitým spôsobom obmedzený, a preto nemožno informácie uverejnené na sociálnej sieti Facebook považovať za také, ktoré by práve vzhľadom na podmienky prístupu na túto sieť dosahovali rozsahom svojho rozšírenia medzi verejnosťou intenzitu porušenia § 30 ods. 11 zákona o voľbách.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že námietka sťažovateľov o porušovaní volebného moratória odporcom prostredníctvom sociálnej siete Facebook je neodôvodnená.</p> <p>3. K námietke kupovania hlasov</p> <p>Z výsluchu svedka V. B. vyplynulo, že mal približne 2 mesiace pred voľbami za hlas pre pána S. ponúknuté zimné pneumatiky od mladíka, ktorého nepozná. Na túto ponuku nereagoval. Má informácie, že aj iným voličom boli ponúkané nejaké výhody, avšak nič bližšie k tomu uviesť nevie. Pán S. mu nič osobne neponúkal.</p> <p>Svedkyňa I. Š. uviedla, že ju zastavila jedna pani v dedine a nabádala ju, aby volila „<i>mladšieho starostu</i>“, mala jej ponúkať nejaký tovar, ona s tým nesúhlasila.</p> <p>Vychádzajúc z poznatkov získaných výsluchom svedkov, ústavný súd konštatoval, že sťažovateľom sa nepodarilo hodnoverne preukázať, že v priebehu volebnej kampane došlo k aktivitám, ktoré by sa dali označiť ako kupovanie hlasov. Pri vyhodnocovaní tejto námietky sťažovateľov v kontexte s ich návrhom na zrušenie výsledku volieb považoval ústavný súd za podstatnú aj tú skutočnosť, že bola formulovaná vo všeobecnej rovine, pričom navyše sťažovatelia v nej ani len netvrdili, že by odporca osobne sľuboval niekomu z voličov majetkový prospech.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 6/06, PL. ÚS 64/2014, PL. ÚS 78/2011, PL. ÚS 25/2015, PL. ÚS 42/2011</p>

<p>spisová značka</p>	<p>PL. ÚS 33/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Jana Baricová</p>
<p>druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie – sťažnosti zamietnuté</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>20. mája 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Ústavný súd spojil na spoločné konanie sťažnosti dvoch neúspešných kandidátov, ktorí namietali neústavnosť priebehu volieb starostu obce. Sťažovatelia svoje sťažnosti odôvodnili tým, že:</p> <ol style="list-style-type: none"> došlo k porušeniu ustanovení zák. č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov v súvislosti s hlasovaním mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky tým, že do tejto schránky volili voliči, ktorí o to nepožiadali, u ktorých na to neboli splnené zákonné podmienky a ku ktorým boli členovia volebných komisií vyslaní na pokyn zvoleného kandidáta (odporcu), resp. jemu blízkych osôb (či osôb odlišných od dotknutých voličov). bol vyvíjaný nátlak na určitú skupinu voličov, aby volili jedného konkrétneho kandidáta, a zároveň bol porušený zákon o voľbách v časti úpravy volebnej kampane, keďže odporca sa počas volieb zdržiaval v priestoroch volebných miestností, pred týmito miestnosťami, ako aj pred budovou, kde prebiehalo hlasovanie, a nabádal hlavne rómskych voličov, aby išli hlasovať a ako majú hlasovať.

	<p>3. malo dôjsť ku kupovaniu hlasov voličov tým, že v obchode, ktorý vlastní matka odporcu bol voličom pred voľbami ako aj v deň volieb nalievajú alkohol, ďalej tým, že viacerým Rómom a sociálne slabším osobám dával odporca tovar v obchode na dlh, ktorý mu uhradila tieto osoby, keď dostanú sociálne dávky a že odporca sľuboval rómskym voličom za to, že ho budú voliť to, že ich všetkých zamestná a zabezpečí pre nich výstavbu domov. Rómskym voličom mal tiež odporca dávať peniaze za to, že ho budú voliť.</p> <p>4. zloženie členov volebných komisií (miestnej aj okrskových) bolo na prospech zvoleného kandidáta, keďže v nich mali pôsobiť rodinní príslušníci a blízki priatelia odporcu.</p> <p>5. nebola vykonaná dostatočná kontrola správnosti spočítania hlasovacích lístkov zo strany predsedníčky okrskovej volebnej komisie č. 2. Sťažovatelia pritom mali pochybnosť o správnosti zráčania hlasov, čo odôvodnili tým, že členovia okrskovej volebnej komisie č. 2, boli „v čase sčítania hlasov v strese... nervózni“ a že odporcovi mohli byť započítané aj hlasy ďalšieho kandidáta s rovnakým, priezviskom.</p> <p>Zo všetkých uvedených dôvodov žiadali sťažovatelia, aby boli voľby starostu obce vyhlásené za neplatné.</p>
ratio decidendi	<p>K bodu 1.</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vychádzal z dikcie ustanovenia § 31 ods. 6 zákona o voľbách, z ktorého nevyplýva, akou formou má volič požiadať volebnú komisiu o hlasovanie do prenosnej schránky a vzhľadom na vágnosť právnej úpravy, ako aj na účel tohto inštitútu je akceptovateľné, aby voliči svoju požiadavku realizovali telefonicky, príp. prostredníctvom inej, k tomu poverenej osoby, a to aj formou tzv. hromadnej žiadosti. V prípade tzv. hromadnej žiadosti však musí byť táto požiadavka individualizovaná uvedením konkrétnych mien žiadateľov, teda nestačí uviesť iba počet žiadateľov. Nemožno preto v tomto prípade považovať predloženie zoznamu voličov, ktorí žiadali o voľbu do prenosnej volebnej schránky inou osobou (hoci aj odporcom), automaticky bez ďalšieho za rozporné so zákonom, pretože je na následnom zväžení okrskovej volebnej komisie, či umožní takýmto voličom hlasovať do prenosnej volebnej schránky.</p> <p>Zo zákona nemožno vyvodit' ani požiadavku exaktného overovania danosti dôvodov hlasovania prostredníctvom prenosnej schránky volebnou komisiou. Ustanovenie § 31 ods. 6 zákona o voľbách totiž neukladá volebnej komisii osobitnú povinnosť overovať dôvody, kvôli ktorým volič uplatňuje svoje právo hlasovať do prenosnej schránky a navyše sa tu vynára otázka, do akej miery by mohla volebná komisia neakceptovať voličom uvedené dôvody a ako by sa volič mohol brániť v prípade, ak by mu napokon voľba do prenosnej volebnej schránky nebola umožnená na základe rozhodnutia okrskovej volebnej komisie alebo ňou vyslaných členov.</p> <p>Ústavný súd preto v danom prípade považuje za ústavne akceptovateľný a zákonu o voľbách neodporujúci postup okrskovej volebnej komisie, ak táto vyhovelá žiadostiam voličov o hlasovanie mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky aj bez predošlého podrobnejšieho reálneho skúmania opodstatnenosti takýchto žiadostí.</p> <p>Ústavný súd však týmto neschvaľuje prípadné zneužívanie tejto formy voľby zástupcov do orgánov samosprávy obcí a zvyrazňuje, že všetky prípady namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je aj v tomto smere potrebné skúmať vo svetle ich konkrétnych okolností.</p> <p>Sťažovatelia tvrdili, že do prenosných volebných schránok volilo 36 voličov (tento počet uviedol sťažovateľ v 2. rade, sťažovateľ v 1. rade hovorí o počte takmer 40 voličov), v sťažnostiach však označili len sedem voličov, ktorí podľa nich nespĺňali predpoklady pre voľbu do prenosnej schránky, pri jednom z týchto voličov však aj samotní sťažovatelia uviedli, že takýto spôsob voľby odmietol, keďže oň nežiadal.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že tvrdené skutočnosti neboli spôsobilé ovplyvniť výsledok volieb starostu obce, a to z dôvodu, že ak by aj všetci voliči hlasujúci mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky s úmyslom voliť zvoleného kandidáta na takúto voľbu nespĺňali podmienky uvedené v § 36 ods. 1 zákona o voľbách a nebolo by im umožnené takto voliť, nemalo by to žiaden dopad na konečný výsledok volieb, a to vzhľadom na rozdiel medzi počtom platných hlasov získaných sťažovateľom v 2. rade a zvoleným kandidátom, ktorý bol 42, resp. 80 hlasov pri sťažovateľovi v 1. rade.</p> <p>K bodu 2.</p> <p>Ako dôkaz správania odporcu, ktorým malo dôjsť k narušeniu zákonného priebehu</p>

volieb sťažovateľa navrhli iba kamerový záznam z diania pred budovou, v ktorej sa voľby konali. Ústavný súd bez potreby zisťovania zákonnosti vyhotovenia, získania a prípadného použitia kamerového záznamu uvádza, že z jeho obsahu, ako ho popísal sťažovateľ v 1. rade, je zrejmé, že odporca sa vo vnútri volebnej miestnosti a v jej okolí zdržal 34 minút a 3 sekundy, avšak z neho nevyplýva žiadna skutočnosť preukazujúca ovplyvňovanie voličov. Iné dôkazy na podporu svojich tvrdení ani jeden zo sťažovateľov nenavrhoval. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v tomto prípade neuniesli bremeno tvrdenia (čo je ich zákonná povinnosť), a teda namietané údajné porušenia zákona o voľbách (v súvislosti s vedením volebnej kampane) nie sú ani skutkovo a ani právne dostatočne podložené a odôvodnené.

K bodu 3.

Sťažovatelia vo vzťahu k tvrdenej volebnej korupcii predložili ústavnému súdu ako dôkaz len čestné vyhlásenie jedinej osoby, pritom výsluch tejto osoby ani výsluchy iných osôb v tomto smere nenavrhli. Pri rozdielne v počte sťažovateľmi získaných platných hlasov oproti tým, ktoré získal zvolený kandidát, je takýto dôkaz absolútne nepostačujúci na vyhodnotenie tejto námietky ako opodstatnenej (a to aj s prípadným zohľadnením počtu voličov uvedených v časti „K bodu 1“, t. j. 36).

K bodu 4.

Podstata námietok v tejto časti sťažnosti však spočívala v tvrdení, že sťažovateľmi označení členovia volebnej komisie počas volieb podávali odporcovi informácie o priebehu volieb („kto už odvolil, kto ešte neodvolil“). Mal o tom svedčiť už spomenutý kamerový záznam, na ktorom „je vidno ako sestra odporcu, ktorá bola v miestnej volebnej komisii a švager odporcu, ktorý bol členom okrskovej volebnej komisie č. 2 počas volieb vyšli pred budovu, v ktorej prebiehali voľby a stretli sa s odporcom a zhovárali sa s ním“. Nijaký ďalší dôkaz sťažovatelia okrem jednotlivých zápisníc a už spomenutého kamerového záznamu nenavrhli vykonať.

Nie je pritom zrejmé, vzhľadom na to, že sťažovatelia neuviedli, či ide o obrazovo-zvukový záznam, alebo iba obrazový záznam, či z navrhovaného dôkazu vôbec možno zistiť obsah rozhovoru dotknutých osôb, a hlavne, ako rozhovorom získané informácie mali slúžiť na ovplyvnenie výsledku volieb a skutočný dopad na tento výsledok. Sťažovatelia neoznačili ani jednu osobu, ktorá by bola následne ovplyvňovaná a ovplyvnená zvoleným kandidátom alebo v prospech zvoleného kandidáta práve na základe informácie, že sa volieb ešte nezúčastnila.

K bodu 5.

Podľa § 37 ods. 4 zákona o voľbách, ktorého porušenie sťažovatelia namietajú, predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť sčítania hlasov, nie je však povinný prerátať jednotlivé hlasy, ale dozrieť na správnosť zratúvania hlasov odovzdaných jednotlivým kandidátom. Preto tvrdenie, že došlo k porušeniu zákona o voľbách neprerátaním hlasov predsedníčkou okrskovej volebnej komisie č. 2, nemá oporu v zákone o voľbách a samo osebe nie je opodstatnené.

Ústavný súd taktiež konštatuje, že sťažovateľmi namietané skutočnosti a pochybnosti o správnosti sčítania hlasov už na prvý pohľad nemožno bez ďalšieho akceptovať, pretože údajná nesprávnosť spočítania hlasov, resp. ďalšie námietky, sú charakterizované sťažovateľmi iba možnosťou, potencialitou, teda nie realitou alebo aspoň rozumne dostatočnou presvedčivosťou. Navyše, neurčitosť a nekonkrétnosť sa týkala aj označenia relevantných dôkazov. Je evidentné, že sťažovateľmi navrhované dôkazy, ktorými sú výsluch pozorovateľky a predsedníčky okrskovej volebnej komisie č. 2, smerujú k preukázaniu prípadného psychického a fyzického rozpoloženia členov komisie pri sčítaní hlasov, nie však k dokázaniu nesprávnosti zratania hlasov.

Zo zápisnice okrskovej volebnej komisie o hlasovaní a voľbách starostu obce vo volebnom okrsku č. 2 pritom vyplýva, že ju všetci členovia (reprezentujúci rôzne politické sily) podpísali bez výhrad. Ak zápisnicu podpíšu všetci členovia volebnej komisie bez výhrad, ústavný súd považuje túto skutočnosť v zásade za dostatočne hodnovernú na to, aby verifikoval zistený výsledok volieb.

Z tohto dôvodu sú irelevantné tvrdenia sťažovateľov o tom, že medzi hlasy odporcu mohli byť započítané aj hlasy iného kandidáta s rovnakým priezviskom, keď tu sťažovatelia argumentovali len tým, že vo voľbách konaných 15. novembra 2014 získal tento viac ako 100 platných hlasov voličov a v hlasovaní 7. marca 2015 už iba 59 hlasov. Navyše od predchádzajúcich volieb uplynuli takmer 4 mesiace a v ich rámci prebehla ďalšia volebná kampaň.

	<p>Nad rámec je potrebné uviesť, že z príslušných ustanovení zákona o voľbách explicitne nevyplýva ani povinnosť okrskových volebných komisií, aby pri sčítavaní hlasovacích lístkov došlo k ich kontrolnému prepočítaniu. Navyše, sťažovatelia vôbec netvrdia, ale iba predpokladajú, že neprekontrolovaním hlasovacích lístkov „mohli byť“ medzi hlasmi pre zvoleného kandidáta aj hlasy iných kandidátov, avšak podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu len nepodložené domnienky o nezákonnosti a neústavnosti volieb nepostačujú na rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by boli vyhlásené voľby za neplatné, resp. bol zrušený ich výsledok.</p> <p><u>Na základe vyššie uvedených dôvodov ústavný súd obe sťažnosti zamietol.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 118/07, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 52/2011, PL. ÚS 76/2011, PL. ÚS 22/2011, PL. ÚS 8/2011</p>

Spracovali: JUDr. Veronika Franková, JUDr. Igor Mihalik, Mgr. Tomáš Majerník

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad sa zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.